

Composteren in de samentuin

Tekst en foto's **Geertje Meire**

In je eigen tuin heb je de keuze: zelf composteren, compost aankopen of dierlijke mest gebruiken. Samentuinen composteren net zo min altijd op dezelfde manier. We gingen kijken en vergelijken in vijf Limburgse samentuinen. Beringen, Diepenbeek, Houthalen, Leopoldsburg en Zonhoven kregen één tot vijf jaar geleden een samentuin, telkens in samenwerking met de gemeente, Velt en Limburg.net. Composteren varieert er van individuele bakken tot gezamenlijke hopen.

Ieder voor zich

Limburg.net sponsorde vaak de compostbakken die prijken bij de individuele tuintjes, soms in kunststof (Zonhoven) en soms van hout (Diepenbeek). Enkele tuiniers laten hun bak echter links liggen; ze gebruiken paardenmest of kopen compost aan. Zij die wel een poging wagen, behalen wisselende resultaten. Keren is lastig en de temperatuur krijg je nooit echt hoog. Ze verkrijgen vaak niet voldoende compost.

Nood voedt echter de creativiteit, want de tuiniers van Diepenbeek besloten om zelf vijf grote, gezamenlijke compostbakken (4x2 m) bij te plaatsen. Ze zijn gevuld met bladeren, paardenmest, grasmaaisel, groente- en tuinafval en houtsnippers. Zo hebben de tuiniers voldoende materiaal om hun eigen compost aan te maken.

In Zonhoven is er ook geleverde, commerciële compost voorhanden vanuit een aangrenzend arbeidszorgproject. De niet helemaal verteerde compost uit de individuele bakken gebruikt men hier tussen het planten – een beetje zoals mulch –, terwijl de geleverde, fijne compost op de zaaibedden terecht komt.

Waar het composteren individueel gebeurt, zijn er altijd voldoende toezichters met verstand van composteren aanwezig.

Composteren in groepjes

In Leopoldsburg composteren de 30 tuiniers in groepen: vijf bakken voor vijf tuiniers. Dat geeft voldoende ruimte om te verzamelen, te keren en te rijpen. Iedereen kreeg de kans, maar minstens één groepslid volgde de opleiding tot compostmeester en is verantwoordelijk voor aansturing en motivatie. Vooral dat laatste is niet altijd vanzelfsprekend. Op werkmomenten wordt er soms samen gecomposteerd. Plantenmateriaal dat men liever niet in de compostbakken wil, wordt apart gecomposteerd en gebruikt in de gemeenschappelijke zones.

Klein is fijn

De vijf tuintjes bij natuurvereniging Limburgs Landschap in Houthalen zijn een verhaal apart. De tuiniers (van vier nationaliteiten!) composteren samen. De oorspronkelijke to-do-lijst is wegens overbodig naar de prullenbak verbannen. De bakken van Limburg.net zijn vervangen door vier uit laadborden (palletten)

getimmerde compostbakken en een bladkorf. Handig hier is het afdak tegen te veel zon of regen, en de tafel met hakbijl om grof materiaal klein te maken. De eerste jaren gaf Louis Cardeynaels hier wekelijkse 'composttrainingen', nu komt de compostmeester alleen nog op vraag langs.

Eén grote hoop

De samentuin in Beringen startte pas vorig jaar (2014) en kon elders afkijken 'hoe het (niet) moet'. Hier koos men voor gezamenlijke composthopen. De thermometer geeft gemakkelijk 65° Celsius aan en er groeit geen sprietje onkruid op. Na een paar keer scheppen komen ettelijke engerlingen van de neushoornkever tevoorschijn. Bijzonder hier is de grondsoort: turf. Met een humusgehalte van 31 procent is hier niet veel compost nodig!

MEER INFO

www.limburg.net
www.limburgs-landschap.be

Consensus

Onkruid in 't zaad, zand of aarde en te grof materiaal blijven de meest geziene 'fouten' op de composthoop. In Houthalen hakken ze handmatig fijn; in Zonhoven loopt de hakselaar almaar vast en gaan ze een oude bietenmolen proberen. Beringen experimenteert met niet fijngehakte stukken, met goede resultaten. Om te voorkomen dat er slecht materiaal op de composthoop belandt, stelt de regel hier

ook dat iedereen zijn tuinafval bijhoudt tot de gezamenlijke werkmomenten.

De compostmeesters vertellen unaniem dat eigen compost te verkiezen is boven de aangeleverde, commerciële. Maar wil je goed composteren, dan doe je dat het best gezamenlijk. Dat vraagt wel om duidelijke regels. Toezicht houden, opvolgen en bijsturen zijn de toverwoorden!